

זכור לי היום שבו בא הרמטכ"ל לביתה-כלא. כשר בוע לפני הביקור הוזהרנו שלא נפצה פה ולא נתלונן, ואם יפנה הרמטכ"ל לאחד הכלואים יענה הכלוא בקצרה ולא יעז להתלונן. השוטר בן-טוב אמר לנו, שהרמטכ"ל בא לראות את הכלא ולא את הכלואים, ושאל אם אנחנו מבינים את ההבדל בין הכלא לבין הכלואים. הוא אמר שאת הרמטכ"ל לא מעניינים מצבם ובעיותיהם של הכלואים.

„עקב סירובך לא

נערך מיסדר זיהוי”

מ יותר החסיף שלא האמנו לו ולא התייחסנו לדבר ריו. ידענו שהרמטכ"ל בא לבקר ולראות אותנו, ולשמע אותנו, ולא לראות את המיכנים, החומות והגדרות של הכלא, שעברו ציחצוח לפני הביקור. באגף נתלו אדניות לפרחים שנשתלו כמה שעות לפני ביקור הרמטכ"ל. כשהגיע הרמטכ"ל נמנענו מלדבר ולהעלות לפניו בעיות, מחשש להתנקמות.

ב-23 באוגוסט 1980 יצאתי לחופשה. כדברי-מיצווה של אחי. מן החופשה לא חזרתי, כדי שאוכל לשלוח את הקבילה הזאת מחוץ לכותלי הכלא. נודע לי מכלואים אחרים שקבילות ומשלחות מתחומי הכלא נפתחות ועוברות סירובק ומתנקמים בכלוא. זוהי התחושה של הכלואים ויש לה אחיזה בטשה.

עד כאן סיפורו של שמש. אחרי ששלח את הקבילה הסכים הטוראי שמש להסגיר עצמו. אלוף-מישנה דויד מדינה, האחראי על ענייני כלאה במפקדת קצין מישטה צבאית, הבטיח לו שלא יוחזר אחרי מישפטו לכלא 4. שמש נכלא בכלא 6, ויומיים לאחר מכן בא לתאו אלוף-מישנה מדינה.

מספר שמש: „מדינה שאל אותי אם אני מוכן לנסוע לכלא 4 ולזהות את השוטרים שעליהם התלוננתי. אמרתי לו שאני מוכן. הוא שאל אם אני מוכן לנסוע בקרוב. אמרתי: „מתי שווה לך. אבל כסף לא לקחו אותי לשם. ישבתי 55 יום בתור על-מ” (צירי לפני מישפט) ואחר כך שפטו אותי ל-30 יום, הכל בכלא 6. אחרי שיצאתי מהכלא השתחררתי מהצבא ועוד לא מצאתי עבודה.”

בדצמבר 1980 קיבל יובל שמש מיכתב מהפרקליטות הצבאית. נאמר בו:

„חקירת מצ”ח לא העלתה, למרות המאמצים שנעשו, מי היו השוטרים שהיכוך על-פי טענתך. התיאור שתיארת אותם לא סייע לאיתורם, ועקב סירובך לבוא לכלא 4 לא ניתן גם לערוך מיסדר-זיהוי בו תצביע על המכים אותך, לכאורה.

גם העובדה שפנית לנציב קבילות החיילים כחמישה חודשים לאחר האירוע הכבידה על החקירה בנושאים שהעלית בקבילתך, ולא ניתן היה לאתר כיום את הכלואים שלדברך הושפלו על-ידי שוטרים צבאיים.”

על החתום: רחל בריגור, עוזרת התובע הצבאי. יובל שמש עומד על דעתו: הוא היה מוכן ללכת למיסדר-זיהוי בכלא 4. איש לא ביקש זאת ממנו גם לאחר שהביע את הסכמתו. הוא מוכן להילקח לשם עכשיו, ולזהות את השוטרים שהתעללו בו, לדבריו, אם הם עדיין משרתים בכלא.

מה אירע כאן? האם בדה יובל שמש את השיחה עם אלוף-מישנה מדינה מליבו? האם לא העביר אלוף-מישנה מדינה את דבר נכונותו של יובל שמש לזהות את סהריו ליריעת הפרקליטות הצבאית? לשאלת העורם הזה אמר יובל שמש, שהוא מוכן להחקר בגלאי-שקר לגבי כל הפרטים שמסר.

יובל שמש ואליהו אברהם התלוננו על מכות בכלא הצבאי. תיקו של יובל שמש נסגר ללא חקירה. בתלונתו של אליהו אברהם נערכה חקירה - והתיק נסגר. עכשיו שב הפרקליט הצבאי לעיין בתיקים.

החובות שהמדינה, כביכול, טוענת שמגיע לה מהצעירים האלה, למרות שהיא לא השקיעה. אני, כבן שכונות העוני, טוען שאני לא מוכן לעשות את החובה הזאת שהמדינה מבקשת ממני. אני, כצעיר שבא מהשכונות, אני לא מוכן לטעון שביום אני כזה, פסיכי או נוטל סמים כדי להשתחרר. אני טוען כי היות והמדינה לא מאפשרת לנו את הסיכוי השווה — אני גם לא מוכן לתת את החובות שלי כלפי המדינה, כמו שהיא דורשת.” אליהו אברהם לא התייצב, הוא הווייל שלא בפניו. זמן קצר לאחר מכן הופיעו בביתו לוכדי עריקים, וב-25 באפריל 1980 הובל אברהם לכלא 4.

על מה שאירע שם הוא מספר:

בכלא 4 ביקשו מאיתנו לעלות על מדים. אני סירבתי לעלות על מדי אסירים, ואז הופיע סגן אחד ועוד שניים, הסתכל עלי ככה ואמר לי: „מי? אתה לא מוכן לעלות על מדים?” אמרתי לו: „כן, אני לא מוכן לעלות על מדי אסירים. אני אורח, אני לא רואה את עצמי כאדם שעבר עבירה מסוימת שישומו לי מדי אסירים.”

ואז הוא צחק ככה, חייך ואמר לי: „עוד נראה. אתה תצא מפה על ארבע. אתה תזחל כאן, ואתה תשים עליך את המדים.” אמרתי לו: „טוב, נראה.”

בעיטה בבטן,

סטירות בפנים

ו וא פינה את כל הבאים שמה. הוא ביקש מהפקי” דים מימין, באשנב, לסגור את האשנב ולהתרחק מהמקום. מהאנשים שהיו נותנים את הציוד גם כן ביקש להתפנות. הוא הרחיק את כל האנשים מסביבות התא ההוא, שהיה סגור להבשה, ואז הוא בא עם עוד שני שוטרים צבאיים, ולאחר מכן נכנס עוד אחד.



אסיר יובל שמש

„כל פטירה נוספת היתה ביתר עוצמה, תוך כדי כך שהוא מנסה להניף את ריחו גבוה יותר ונתפם תנופה” — שמש טוען שהיה מוכן לחזור לכלא 4 ולזהות את המכים. הפרקליטה הצבאית סגרה את התיק, משום שלטענתה לא היה שמש מוכן לבוא למיסדר-זיהוי בכלא.

על מה שאירע לאחר מכן מסר אלי אברהם בעדות שנתן בחקירת מצ”ח:

הבנתי לפי המבטים שהולכים להכות אותי. אמרתי לסגן שאני לא אתן להם שום סיבה להכות אותי, ולא אצור פרובוקציות ואעזוב את הגוף שלי. הסגן צחק וניגש אלי ונתן לי בעיטה בבטן. אני לא הגבתי. הסגן אמר לאחד השוטרים להפיל אותי על הארץ. הופלתי ארצה ואחד השוטרים אף סובב לי את המרפקים וכך משכו אותי בשערותי. הסגן בעט בי בבטן ונתן לי אגרופים בבטן. כן משך לי הסגן את השערות. לא היה לי שיעון עימי, אך לפי תחושתי זה נמשך כרבע שעה.

השוטרים הצבאיים הפסיקו להכות אותי ושאלו אותי, האם עכשיו אסכים להתלבש כמו ילד טוב במדים, ואחד אמר לי שאני מפריע להם לשחק כדורגל ולכן יפרקו לי את העצמות. הפסקתי לענות להם. הייתי שוכב על הארץ, ואז החלה סידרה נוספת של מכות. הסגן בעט בי היכה אותי באגרופו בבטני, נתן לי סטירות בפנים ומשך לי באוזני ובשערי, ואף החל לבעוט בי בחלקים הבשריים של הרגליים. הם המשיכו להכות אותי רבע שעה נוספת.

ואז הסגן אמר: „אני רואה שיש לנו עסק עם עקשן.” הוא יצא וחזר עם גז מדמיע. הייתי כבר כמעט מעולה, הוא שאל אותי אם אני רוצה קצת בפנים. לא עניתי לו, והוא ריסס אותי בפני. כל זה כאשר אני הייתי שוכב.

אחרי שהוא התיו עלי גז מדמיע שוב החלה סידרה



אסיר אליהו אברהם

„בשהייתי בכלא 6 שמו לי אזיקי-חזין שי-חסמו את הרם. הם היו דוקרים בסיקות, כדי לדבוק אם אין כבר תחושה ביד, ורק אז היו משחררים את האזיקים” — לאברהם יש תעודה רפואית המעידה על כך שרופא הכלא מצא סימני דקירות בידיו, וכן כצעיר לחץ שיוצרים האזיקים.

של מכות. עיני היו עצומות בשלב זה, כך שלא ראיתי מי מכה אותי. שוב בעטו בי באברי ומשכו לי בשערות. עד שתוך כדי משיכת שערות פתחתי את עיני והסגן נתן לי בעיטה או אגרוף בבטן, אינני יודע בדיוק. אז הורמתי, לא שמתילב על-ידי מי, והסגן אמר לי שהם יוצאים מהחדר ויחזרו עוד כמה דקות והם רוצים לראות אותי לבגש בבגדי הכלא. הם יצאו, והפעם החלטתי שאם איני רוצה להיות נכה אין לי ברירה אלא ללבוש את המדים. לבשתי את המדים ואז הועברתי לאגף הבודדים.

עד כאן עדותו של אברהם.

שבוע אחרי שנעצר נשפט אליהו אברהם — 14 ימי מאסר על-תנאי. שלושה ימים לאחר מכן שיגר תלונה לנציב קבילות החיילים בצה”ל, רבי-אלוף (מיל), חיים לסקוב.

„שנינו הורדנו

את בגדיו”

א ברהם עבר מסלול דומה לזה של שמש, אך קצר יותר. הוא נפסק כמה פעמים, ישב בכלא כמה פעמים, ולבסוף שוחרר, באוגוסט 1980. אחרי שהורידו לו פרופיל על-סמך סעיף פסיכיאטרי, החקירה בקובלנותו נערכה עוד לפני השיחרור, ביוני 1980. (החשך בעמוד 49)

תיק מכות איס' 2

ה מיקרה ש? אליהו אברהם דומה — אך גם שונה. אליהו אברהם, ח”פש צרות”. הוא החל כסרבן-גיוס. „אז אני, אלי אברהם, יוצא שכונת-עוני, אני טוען שהמדינה לא התייחסה מאז תקומתה לאוכלוסיית השכר נהט. להיפך, אפשר להגיד שהיא גרמה לגיוון של האנשים. האנשים שם פשוט התנוונו. תשעים אחוז מיושבי בתי-הכלא באים מהשכונות. תשעים אחוז מהעריקים של צה”ל באים מהשכונות. בשכונות אין את הסיכוי השווה להתפתחות כמו בכל השכבות של האוכי לוסיה. ואז מגיעים הצעירים לגיל שדורשים מהם את